

זיכרון השואה בפנימייה - חדר זיכרון

יום השואה - יום זיכרון לאומי במדינת ישראל, נועד להתייחדות עם זכר השואה שהמיטו הנאצים ועוזריהם על העם היהודי, ועם זכר מעשי הגבורה והמרד בימים ההם.

העיסוק בזיכרון השואה בפנימייה נועד לאפשר הקניית ידע תוך שיח אישי, אינטימי ומכיל, הכי קרוב שאפשר למודל שיח משפחתי.

הקמת חדר זיכרון

חדר זיכרון יסייע לכם לקיים דיון במרחב מעוצב ומותאם, להתנתק ממרחב המחייב היומיומי בקבוצה ולהתחבר לאווירה מכבדת וראויה ליום ציון כה חשוב ומשמעותי.

הקמת החדר דורשת מעט הכנה אך תשמש את כל הקבוצות כך שהשקעה משתלמת.

חדר זכרון מומלץ לבנות בחלוקה לשלושה קירות מעוצבים:

1. ציר זמן היסטורי

ציר הזמן מניח על הקיר בצורה גרפית את העובדות ההיסטוריות, מאפשר התמצאות והתבוננות על התהליך לפי שלבים.

לימוד ציר הזמן מאפשר להפנות תשומת לב לסימנים המקדימים, לאירועים שבפרספקטיבה של זמן הבנו שהם תמרוז אזהרה זועק.

2. נושא ממוקד - סיפורים אישיים

בכל שנה נבחר נושא להתמקדות, המיקוד יוצג על הקיר דרך סיפורים אישיים מתוך כוונה ללמוד את האנשים הפרטיים שמאחורי הסיפור הגדול, בבחינת "לכל איש יש שם".

עיקר השיח עם החניכים יתמקד בקיר הזה, בו יוצגו גם דילמות ונושאים לדיון.

3. קיר הבעה יצירתי

על קיר הבעה נאפשר לחניכים להביע את תחושותיהם בעקבות הביקור והשיח בחדר הזיכרון.

חשוב לאפשר לחניכים לשוחח על הרגשות שעולים בעקבות הפעילות והעיסוק בנושא ולאזור אותם בדרכים יצירתיות.

דוגמאות לקיר הבעה:

- הדלקת נרות עם הקדשה
- קיר גרפיטי
- הדבקת פרח עם שמות נספים על קיר עם חבלים
- ציור משותף / אישי

שיחה ליום השואה

המילה "שואה" מהי?

משמעה - חורבן, הרס. שואה היא ההגדרה המקובלת לתיאור תהליך הרדיפה וההשמדה של כ-6 מיליון יהודי אירופה בתקופת שלטון הנאצים ובמלחמת העולם השנייה.

המוני בני אדם נרצחו בשואה, בני לאומים שונים.

אובדנו של העם היהודי היה קשה במיוחד: כשליש מהעם היהודי הושמד. יהדות אירופה - חרבה, אבדו קהילות שלמות שישבו בארצותיהן מעל אלף שנה.

1933 - בהנהגתו של היטלר ניהלה המפלגה הנאצית הסתה גזענית כנגד היהודים והוטלו גזירות והגבלות עליהם.

1938 - "ליל הבדולח" גל של מעשי בריונות כנגד יהודים.

בכל רחבי פולין הוקמו ליהודים גטאות ובהם הלכו והחמירו הרעב, הקור, הצפיפות ועבודות הכפייה. גרמניה כבשה את פולין וארצות נוספות ובהם נרדפו היהודים.

ב- 1942 החליט היטלר על "הפתרון הסופי", להשמיד את כל היהודים שברחבי הרייך.

בפולין הוקמו מחנות השמדה: אושוויץ, טרבלינקה, סוביבור ועוד. היהודים הובלו אליהם, הושמדו שם בתאי גזים וגופותיהם נשרפו בכבשנים. אלה שהיו מסוגלים לעבוד נשלחו לעבודות כפייה במחנות עבודה לפני שנשלחו להורג.

במה התבטאה הגבורה בשואה?

בגטאות הייתה פעילות במחתרת כנגד הגרמנים. היו יהודים שהצטרפו ליחידות הפרטיזנים ביערות ונלחמו בגרמנים.

יהודים מותשים עם נשק זעום התנגדו והתמרדו בתנאי בלתי אפשריים של חיי גטו.

יהודים גילו גבורה נפשית בעצם העמידה בסבל, בהישרדות, בהשתדלות לשמור על שגרת החיים ואורח חיים יהודי בסתר, כדי לשמור על השפיות. היו גילויים של הקרבה עצמית וגבורה.

ביום שאחרי המלחמה

עם נצחון של בעלות הברית את גרמניה במלחמת העולם השנייה בשנת 1945, נכנעה גרמניה והיהודים ששרדו שוחררו ממחנות ההשמדה והגטאות.

הקמת מדינת ישראל - בעקבות השואה הכיר האו"ם בצורך של העם היהודי בבית לאומי ובכ"ט בנובמבר 1947 עברה באו"ם ההחלטה על סיום המנדט הבריטי בא"י והקמת מדינה לעם היהודי בא"י.

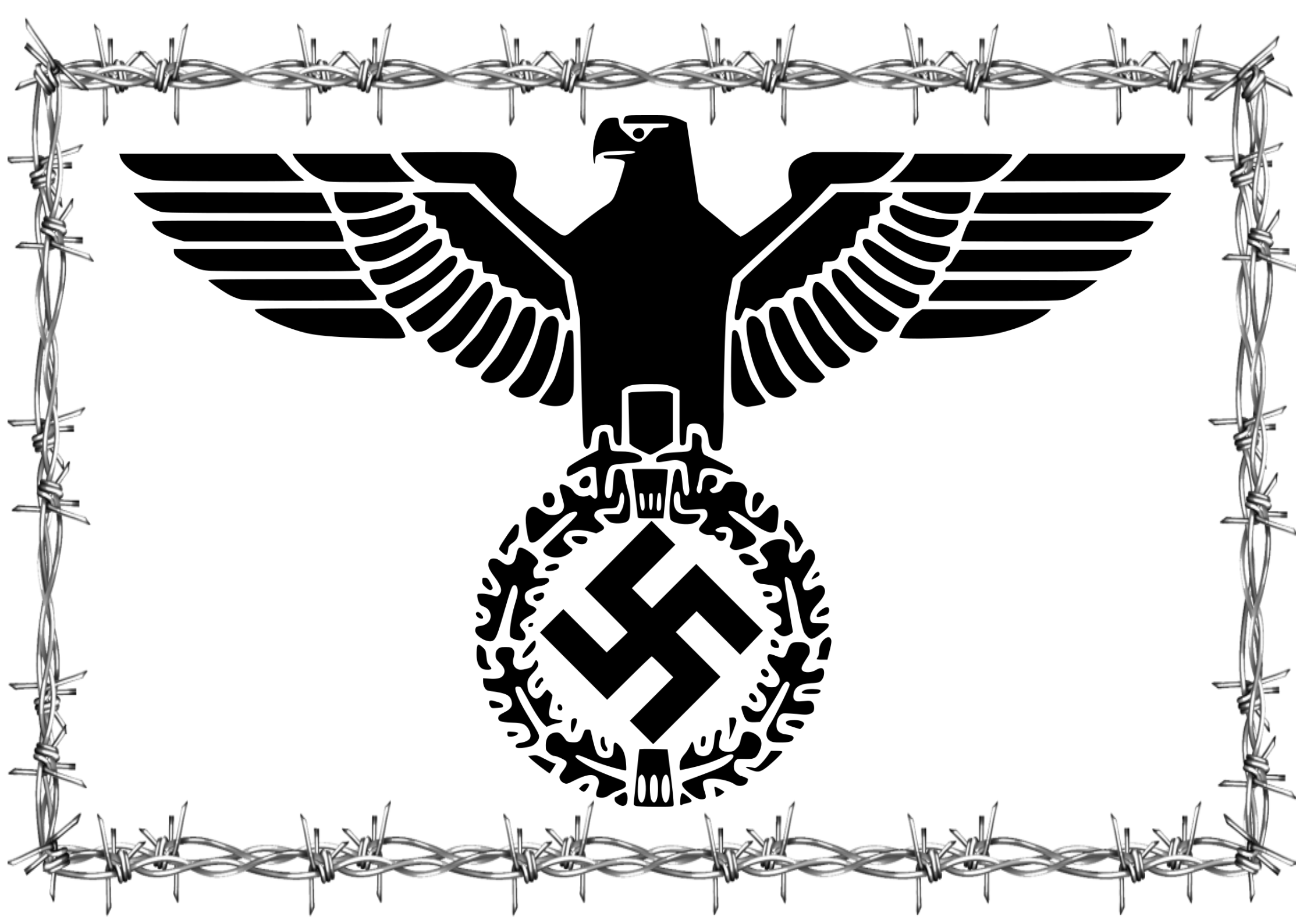
הצעת שאלות לשיח קצר (בקבוצה או בחדר זיכרון)

- אילו רגשות עולים בכם כשמדברים על השואה?
- מדוע חשוב לזכור את השואה?
- כיצד יראה יום השואה בעוד 50 שנה, כשלא יהיו עוד שורדי שואה ביננו?
- האם ניתן להפיק לקחים מן השואה?

1933

**עליית המפלגה הנאצית
לשלטון בגרמניה**

1935

פרסום "חוקי נירנברג"

**חוקים המגבילים את אזרחותם של היהודים
בגרמניה, וקשרים בינם לבין "הגזע הארי"**

The Nuremberg Laws

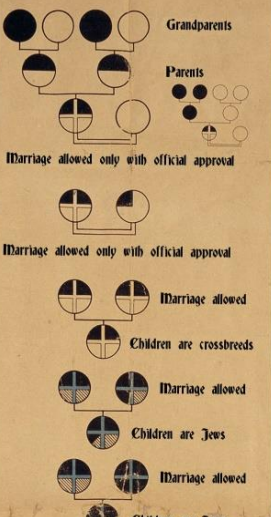
Of German Blood

Crossbreed 2nd degree

Crossbreed 1st degree

Jew

Jew

Legend

- Of German blood: is of German blood and of the German national community, can become a citizen of the Reich.
- Crossbreed 2nd degree: only belongs to the German national community, can become a citizen of the Reich.
- Crossbreed 1st degree: only belongs to the German national community, can become a citizen of the Reich.
- Jew: is of Jewish blood and of the Jewish national community, cannot become a citizen of the Reich.
- Jew: is of Jewish blood and of the Jewish national community, cannot become a citizen of the Reich.

Special cases for 1st degree crossbreeds

Reich Citizenship Law from 9/15/1935

1st decree from 11/14/1935

The Reich Citizenship law is in every individual case dependent on the ceremony

Law for the protection of German blood and German honor from 9/15/1935

1st decree from 11/14/1935

Existing marriages remain valid

Reich department of law 1
 1715/35 from 9/16/1935
 17125 from 11/14/1935

1938

”ליל הבדולח”

**פוגרום ענק במהלכו הועלו באש מאות בתי כנסת,
נרצחו עשרות יהודים ונפצו חלונות ראוה בחנויות
של יהודים**

1939

**גרמניה פולשת לפולין, פורצת
מלחמת העולם השנייה**

© מוגן בזכויות יוצרים

1940

מוקם הגטו הגדול ביותר,

גטו ורשה

Bundesarchiv, Bild 1011-270-0298-10
Foto: Amthor | Juni 1942

1941

**תחילת "הפתרון הסופי",
תוכנית לרצח המוני של יהודים**

1942

**תחילת ההפעלה של מחנה
ההשמדה טרבלינקה. רוב יהודי
גטו ורשה נרצחו במחנה זה**

1943

פרוץ מרד גטו ורשה

1945

גרמניה הנאצית נכנעת

לבעלות הברית

